

Maria, Vaxholm

ID: 6691 · Bekræftet position

www.vragguiden.dk/vrag/6691

Position & Dybde

Kort ikke tilgængeligt

WGS84	Dybde (top)	Dybde (bund)
59:24,363N 18:25,740E	Ukendt	Ukendt
ED50	Stævnretning	Afstand til kyst
59:24,387N 18:25,809E	Ukendt	0,3 km

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L2025:487 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CCO 1.0) **Dato:** 12-09-2026 **Kildens position (WGS84):** 59:24,363N 18:25,740E **Område:** Vaxholm, Värmdö, Stockholm [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/a070b0fd-bba9-4eb0-862b-f8686a71262c) ### Dansk sammendrag På lokaliteten findes mindst tre skibsvrag fra 1600-tallet, blandt andet orlogsskibene Apollo, Maria og Äpplet. Apollo er et ca. 28 × 5 m stort, kravelbygget vrag orienteret nordvest-sydøst. Det omfatter blandt andet en ca. 5 m lang forstævn, bovbånd, bordlægning, barkholt, garnering, dæksplanker, spanter og en dæksbjælke. Maria er ligeledes kravelbygget og orienteret nordvest-sydøst; bevarede dele omfatter en ca. 9 m lang dæksbjælke samt spanter, bordlægning og barkholt. I 1650 blev den senere kong Karl X Gustav sejlet fra Wismar til Stockholm om bord på Maria. Apollo førte feltmarskal Hans von Königsmarck til Wismar i 1651 og rigsråden Schering Rosenhane til Trawemünde året efter. Under Karl X Gustavs polske og danske krige indgik begge skibe i flåden, som i 1655 transportererede tropper til Polen, og i 1656 lå de i beredskab ved Älvsnaabben i Stockholms skærgård. Begge deltog i slaget ved Møn mod den danske flåde i 1657. I 1658 transportererede Apollo ammunition fra Stockholm til Malmö og siden soldater fra Malmö til Greifswaldøen, hvorefter både Apollo og Maria deltog i slaget i Øresund mod den hollandske flåde. Maria indgik i 1659 i blokadeeskadren ud for København, mens Apollo samme år var med i den eskadre under den engelske major Owen Coxe, som ved Ebeltoft og Åhus erobrede fire skibe og brændte omkring 70 skuder. I 1660 sejlede begge i en stor eskadre under Klas Uggle til Tyskland for at hente tropper hjem. Maria overvintrede i Göteborg i 1666, transportererede senere tropper fra Kalmar til Wismar og deltog samme år i en eskadre, som førte tropper til Riga. Apollo og Maria blev til sidst sænket i Oxdjupet i 1677. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Inom området finns minst tre fartyglämningar, bland annat örlogsfartygen "Apollo", "Maria" och "Äpplet" från 1600-talet. Apollo - Fartyglämning, c. 28x5 m (NV-SÖ). Kravellbyggd bestående av förstäv c. 5 m l, 32 cm br och 76 cm tj. Bogband c. 4,7 m l och c. 27 cm br. bordläggning c. 44x10 cm. Berghultet c. 30x20 cm. Innergarnering c. 40x8 cm. Däcksplankor c. 42x5 cm. Spant 25x27 cm. Däckbalk c. 36 cm br och 39 cm h. Maria - Fartyglämning, (NV-SÖ). Kravellbyggd bestående av däckbalk c. 9 m l, c. 32 cm br och 30 cm h. Spant c. 30 br och 25 cm h. Bordläggning c. 38 cm br och 10 cm h. berghult 32 cm br och 15 cm h. **Alternative navne:** - "Apollo" - "Maria" - "Äpplet" **Placering:** Under vand **Tradition:** Apollo och Maria i tjänst År 1650 hämtades den blivande kung Karl X Gustav från Wismar till Stockholm på Maria. Fältmarskalen Hans von Königsmarck skeppades 1651 över till Wismar ombord på Apollo. Samma skepp överförde året efter riksrådet Schering Rosenhane till Trawemünde (Zettersten 1903:385–387). Polska och danska krigen 1655–1660 År 1655 ingick Apollo och Maria i den flottan som fraktade över trupper till Polen i samband med Karl X:s invasion av landet (Flottans ämneshandlingar, sjöexpeditioner 1655–1660, besättningslista 15 juli 1655, RA). År 1656 låg de bägge fartygen i flottan som under sommaren fanns i beredskab vid Älvsnaabben i Stockholms skärgård. År 1657 deltog båda fartygen i slaget vid Mön mot den danska flottan (Zettersten 1903:397, 402–405). Apollo fraktade 1658 ammunition från Stockholm till

Malmö och senare knektar från Malmö till Greifswaldön (Bergman 1960:129–135). Bägge fartygen deltog i slaget i Öresund 1658 mot den holländska flottan (Zettersten 1903:413–417) Maria ingick 1659 i blockadeskadern utanför Köpenhamn och Apollo i den eskader som samma år under den engelske majoren Owen Coxe vid Ebeltoft och Åhus erövrade fyra fartyg och brände ett sjuttiototal skutor (Zettersten 1903:431). Efter krigen Uppgifterna i litteraturen är inte lika informativa angående fartygens förehavanden efter krigen. År 1660 seglade fartygen i en stor eskader under befäl av Klas Ugglå till Tyskland för att hämta hem trupper. Ett av skeppen i eskadern var det mer kända Resande Man (Zettersten 1903:441). Maria låg 1666 över vintern i Göteborg och förde senare över trupper från Kalmar till Wismar samt deltog samma år i en eskader som förde över trupper till Riga (Zettersten 1903:447). År 1677 sänktes Apollo och Maria slutligen i Oxdjupet (Zettersten 1903:563, 576). ****Antikvarisk vurdering:**** Fornlämning ****Begrundelse:**** Byggnadsteknik och skulptural utsmyckning från 1600-talet. Samt kompletterande dendroprover. Tillsammans med den arkeologiska dokumentationen avseende storlek och detaljer, liksom rekonstruktionerna och de något olika storlekarna på skeppen, utkristalliserades två kandidater ur litteratur- och arkivmaterial. Med stor sannolikhet är de nu påträffade vraken i Oxdjupet Apollo, sjösatt i Wismar 1648 samt Maria, sjösatt på Skeppsholmen i Stockholm samma år. ****Anbefalet vurdering:**** Övrig kulturhistorisk lämning ****Aktualitet:**** Fundet er bekræftet ved en fysisk undersøgelse ****Undersøgelsesstatus:**** Delundersøkt ****Skadestatus:**** Åverkan — Endast delar av skrovet finns bevarat. ****Skriftlige kilder:**** - Hansson, Jim, Höglund, Patrik, Apollo och Maria • arkeologisk forskningsundersökning: L2021:8516 och L2021:8517 • Vaxholm socken • Vaxholms kommun • Stockholms län, Vrak - Museum of Wrecks, Stockholm, 2022 ****Felt dato:**** 02-11-2020 ****Publiceret:**** 28-01-2026 ****Senest ændret:**** 28-01-2026 ****Registreringsgrundlag:**** Digitalt ortofoto ****Målemetode:**** Manuell inprickning ****Positionsfejlmargen:**** 10 m ****Indlæsningsusikkerhed:**** 5 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 12-09-2026